

Få struktur på grundens bevoksning

Om udtynding af grundens træer og buske

Grunden har gradvist ændret sig til at blive en skovgrund. Er det ønsket eller er det i respekt for dem som tilplantede grunden i sin tid, at så mange træer og buske får lov til at blive stående? Nyplantede træer og buske kan ikke gro hurtigt nok. Når de opfylder formålet med at skabe læ og ly mod vind og indsigt, læner man sig tilbage i lænestolen og forventer at sådan bliver bevoksningen nok ved med at se ud. Men en bevoksning skifter karakter gennem tiden. Mange træer, som oprindeligt har været plantet med det formål at dække for indsigt, har i dag ændret sig, så de nu er helt bare og åbne i bunden og så høje at de i stedet skygger for solen.

Tynd ud i bevoksningen når den er smukkeste og mest tæt

Hvis du ikke får tyndet ud i dine buske eller træer mens de er smukkeste og mest tætte, bliver de snart grimme og uden blade eller nåle i bunden. Det er medens at den enkelte plante har grene med blade eller nåle i den ønskede højde, at der skal udtyndes. Herved sikres det, at bevoksningen kan bevare sin tæthed helt til jorden. Det nytter ikke noget at skære store træer eller buske af i to meters højde, hvis man ønsker, at de skal være tætte ved jorden. For de nye skud, der så kommer i to meters højde, vil tage sollyset fra de lavere siddende grene. Så hellere tynde ud i bevoksningen, så de tilbageværende planter får mere lys og kan udvikle sig hensigtsmæssigt.

Hvordan finder jeg ud af, hvad der skal fældes? – Hvem skal have det røde kort!

Det grønne bånd - Find først ud af hvad du ønsker at bevare og udvikle. Hvilke træer skal have lov at udvikle sig til storkronede træer, så de giver ikke bare grunden, men hele området karakter? Skal der med tiden stå nogle flotte egetræer, hvide birketræer eller nogle skovfyr med deres flotte røde bark og smukke kroner?

Hvis det er tilfældet, så læg mærke til hvor meget plads deres kroner kræver med tiden. Disse træer kan man kalde karaktertræer eller bestandstræer. Mærk dem evt. med et grønt bånd, så de kan genkendes når der skal foretages et valg i familien eller en drøftelse med naboen.

Det røde bånd - Der skal tyndes ud i en bevoksning af træer med 3-5 års mellemrum, for at de ønskede bestandstræers kroner kan udvikle sig. Mærk derefter de træer med rødt bånd, der allerede nu generer bestandstræerne og derfor skal fældes nu.

Det gule bånd - Tilbage er der så træer, som ikke har fået noget mærke. Der vil gå nogle år før disse træer vil genere hovedtræerne. De er med til at skabe den unge bevoksning på grunden og give den skovkarakter. Om ca. fem år vil nogle af disse være tjenlige til fældning, når de begynder at genere de grønt mærkede bestandstræer og derfor får de nu et gult mærke.

Nu har man et overblik over bevoksningens status og man kan få sig et billede af den fremtidige bevoksning og det medfølgende fældningsarbejde. De grønne bånd kan nu fjernes. De røde udtyndingstræer kan evt. få et "udvisningsmærke", så entreprenøren kan finde dem

og de gult afmærkede træer kan få et diskret mærke tæt ved jorden til senere brug og genvurdering.

Hvor langt skal der være mellem træerne?

Det er en smagssag om man vil have skovgrund med mange træer og bare stammer eller en grund med færre træer og større kroner. En tommelfingerregel kan være at afstanden mellem træerne skal være 1/3 af træhøjden i en skovbevoksning. På de fleste grunde vil jeg anbefale en væsentlig større afstand og en halv til en hel træhøjdes afstand giver nogle flotte trækroner. Men husk, det er i sidste ende ikke afstanden mellem træerne der afgør, hvad der skal fældes. Det er en vurdering, hvor vidt træernes kroner slider mod hinanden. Derfor skal man fælde når de er smukkeste – inden de står med halve kroner tilbage. Man kan blive nødt til eller bevidst vælge at lade flere træer danne en fælles krone uden at man på noget tidspunkt skal tynde ud heri.

Færre træer og flere buske giver mere sol og flere dyr at se på

Man kan også vælge at have færre træer og flere buske mellem træerne. Det giver en tættere bevoksning i bunden og færre træer at fælde. Træernes rodnet kan som endnu en tommelfingerregel siges at være ligeså udbredt som kronen. Det betyder at de storkronede træer også står bedre fast i stormvejr. Man kan derfor på sigt indrette en grund, som er mere stabil både med hensyn til stormfare som med hensyn til pasning. Vælg træer som får den ønskede højde, kun store træer, hvor de ikke kommer til genere dig eller din nabo. Røn og hvidtjørn kan blive smukke små træer, der ikke tager sollyset fra terrassen. De store træer kan stå i en gruppe fælles med naboens i et fjernt hjørne eller mod vejen. Vælg hovedsagelig lystræer¹. De giver lys til undervækst af buske, som er med til at give læ og ly til både mennesker og dyr.

Husk også at tynde ud i dine buske efter samme principper

Der gælder de samme principper for buske som for træer. Jo mere lys, jo bredere krone og flere blomster og bær.

Vinterhalvåret er tiden til fældning og rydning

Det er nemmest og billigst at fælde i vinterhalvåret. Grunden tåler bedre al den færdsel det medfører at fælde og bære brænde og grene væk. Det er også almindelig høflighed at få klaret motorsavsarbejdet før fuglene begynder at bygge rede og naboen sidder ude og nyder solen.

¹Lystræer: Ved et lystræ forstås et træ eller en busk, som kræver lys for at gro, men også giver lys til planter, mindre træer og buske under "lystræet"

Skyggetræer: Ved skyggetræ forstås det modsatte. Et træ eller busk, som kan fremspire og gro i mere eller mindre skygge og som med sin tætte bladstilling/nålesætning ikke tillader lys at passere gennem krontaget til opvækst under træet / busken

Se liste over lys- og skyggetræer og -buske: Vælg de rigtige egnskarakteristiske træer og buske

Af Skov- og landskabsingeniør Jørgen Stoltz